

Investeringsstrategi for Børn og Familie - Aabenraamodellen

Med baggrund i erfaringer fra Sverige og Herning Kommune og den eksisterende forskning på området, ønsker Børn og Familie at investere i en omlægning af arbejdet på myndighedsområdet. Målet er mere effektfulde indsatser, der skaber reelle positive forandringer for familierne – og som betyder, at vi som kommune får mere for mindre på en klog måde, der gør en forskel for borgerne.

I det følgende beskrives det, som vi har valgt at kalde "Aabenraa-modellen".

Grundlaget

Aabenraamodellen bygger på 4 grundpiller, som udspringer af Sund Opvækst – Aabenraa Kommunes børne-, familie- og ungepolitik:

Almenperspektivet

Udsatte børn og unge skal sikres så tæt en forankring i almenområdet som muligt. Deltagelse i det almene fællesskab er omdrejningspunktet, fordi det er her, at resten af livet skal leves. Det vil sige, at vi vægter barnets/den unges tilknytning til hjem, netværk, skole og fritidsinteresser højt.

I de indsatser, vi sætter i værk for familierne, arbejder vi altid og fra første færd på en bevægelse ned ad indsatstrappen mod almenområdet.

Vidensperspektivet

De indsatser og foranstaltninger, som vi sætter i værk for familierne, skal være baseret på den nyeste viden.

Forebyggelsesperspektivet

Dette perspektiv hænger tæt sammen med almenperspektivet. Det handler om at sætte ind tidligt, så barnet/den unge kan fastholdes i almenmiljøet.

Ressourceblikket

De ressourcer, der findes i familien og netværket, skal synliggøres og inddrages i løsningen af familiens udfordringer.

Mål

Omlægningen har udgangspunkt i en ambition om en bedre og billigere indsats for udsatte børn, unge og deres familier, der vil føre til en højere grad af inklusion i fællesskabet og et voksenliv for børnene/de unge med uddannelse og selvforsørgelse.

Målene for omlægningen er:

- En ændring af indsatserne i retning ned ad indsatstrappen. Dvs.:
 - kortere forebyggende foranstaltninger og et mindre behov for anbringelser,
 - anbringelser i slægt, netværk og plejefamilier
 - færre og kortere institutionsanbringelser

- Højere grad af dokumenteret effekt af indsatser og foranstaltninger

Omlægningen af myndighedsarbejdet

Det helt centrale element i omlægningen består i at bringe rådgiverne i myndighed tættere på familierne. De skal i langt højere grad end nu være i løbende kontakt med familierne og følge forandringsprocessen sammen dem og med leverandørerne. Rådgiverne skal som udgangspunkt være aktive i alle sager hele tiden – ikke kun i de sager, der "larmer".

Den tættere kontakt skal give rådgiverne en bedre indsigt i familiens behov og dermed bedre muligheder for at vælge den rette indsats. Når rådgiverne kommer tættere på familierne, giver det også bedre muligheder for at afsøge netværket og få øje på de ressourcer, der kan bringes i spil for at skabe betingelser for forandring.

Med omlægningen følger en langt tættere opfølgning på de indsatser og foranstaltninger, der sættes i værk. Rådgiverne skal have bedre mulighed for at vurdere og justere målene for indsatserne og dermed styre retning og fokus. Foranstaltninger, der ikke giver de ønskede resultater, skal stoppes og erstattes af mere effektfulde.

Både myndighed og leverandører skal have øget opmærksomhed på at følge og dokumentere de forandringer, der sker i børnenes og familiernes situation.

Ny rolle til rådgiverne

Omlægningen af myndighedsarbejdet betyder, at rådgiverne får et mere direkte ansvar for forandringsprocessen i samarbejde mellem leverandørerne og familien. Det bliver i højere grad en fælles opgave for myndighed og leverandører at støtte op om skabe den ønskede udvikling for familierne.

Med omlægningen er det også tanken, at rådgiverne skal være mere synlige og tilgængelige for samarbejdspartnere i sundhedsplejen, PPR m.v. i modsætning til i dag, hvor den enkelte rådgivers tid stort set er skemalagt i mange uger frem.

Rådgiverne vil med omlægningen også i højere grad kunne påtage sig en koordinerende rolle ift. f.eks. jobindsats eller integrationsindsats. De vil få mere tid til sparring indbyrdes, men også tværfagligt.

Dokumentationsprojektet

Til at understøtte omlægningen af myndighedsarbejdet er der fra marts 2016 igangsat et udviklingsforløb i Børn og Familie vedr. dokumentation. Målene for dokumentationsprojektet er, at sagsdokumenterne i både myndighed og udfører-delen (Børnefaglige undersøgelser, handleplaner, indsatsplaner og statusbeskrivelser) bliver kortere, enklere og mere fokuserede. Der skal være en klar sammenhæng mellem målene i handleplanen og dokumentationen af de forandringer, der sker/er sket gennem foranstaltningerne. Dette skal kvalificere dialogen mellem myndighed og leverandør - og med familien - med henblik på at skabe den ønskede forandring for familien.

Betingelser for omlægningen

En betingelse for, at myndighedsarbejdet kan omlægges som beskrevet ovenfor, er, at rådgiverne får mere rum og tid til arbejdet med hver enkelt sag.

Den netop afsluttede samarbejde med Task Force-processen har betydet, at der er en større systematik i sagsarbejdet og bedre overblik over sagsforløbet. Det giver rådgiverne en

oplevelse af mere kontrol over sagsarbejdet og frigiver i en eller anden grad energi til at fokusere mere på kvaliteten i arbejdet med familierne.

Dokumentationsprojektet forventes også på sigt at kunne frigøre tid hos rådgiverne, men det vil ikke ske, før den nye tilgang er fuldt implementeret. Implementeringen vil ske gradvist over de kommende år.

En uomgængelig forudsætning for omlægningen er derfor, at den enkelte rådgiver får væsentligt færre sager – hvilket er i overensstemmelse med en af helt grundlæggende erfaringer fra Herning Kommune. Hverken Task Force-forløbet eller dokumentationsprojektet kan i sig selv frigøre den nødvendige tid hos rådgiverne. I Herning opererer man med et sagstal på 20-25 pr. rådgiver. I Aabenraa-modellen planlægger vi med et sagstal på i gennemsnit 25 sager pr. rådgiver mod i øjeblikket ca. 31 sager i gennemsnit.

Indsatserne

Omlægningen får også betydning for leverandørerne. Indsatserne i Aabenraa-modellen forventes i højere grad at være af forebyggende karakter, mere intensive og som udgangspunkt så korte som muligt. Fokus vil være på udvikling og forandring i familien frem for på kompensation.

Målet er altid, at der sker en bevægelse nedad indsatsrampen. Ved en anbringelse er målet ikke, at problemerne i familien er løst, før barnet hjemgives, men at de barrierer, der står i vejen for at indsatsen kan fortsætte, mens barnet bor hjemme hos forældrene, er håndteret. Fokus skal fra første dag være på det, som barnet skal udskrives til, og de fagpersoner og omsorgsgivere, der skal fortsætte arbejdet med barnet og familien efter en anbringelse (eller anden indsats/foranstaltning), skal involveres helt fra starten.

De indsatser, vi sætter i værk for børn, unge og familier, skal bygge på konkrete, realistiske og klart definerede mål. Indsatser skal i endnu højere grad sammentænkes og integreres med andre relevante parallelle indsatser. De skal være familiecentrerede, og forældre og det nære netværk skal involveres konsekvent.

Erfaringer fra Herning viser, at der med det øgede fokus på effekt og kortere indsatser, som ligger i Aabenraa-modellen, kan være behov for at blive skarpere i beskrivelsen af, hvad de enkelte tilbud kan og ikke kan.

Forventede resultater af omlægningen

Det er forventningen, at vi med rådgivernes udvidede kendskab til familiernes behov, fokus på afgrænsede og klare mål og den tættere opfølgning på effekt vil kunne realisere en besparelse på foranstaltninger og indsatser, der mere end modsvarer investeringen i Aabenraa-modellen.